

Asia: VN/1960/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (perheenyhdistäminen)

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia näkemyksiä teillä on vähimmäisikävaatimuksesta?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on toimeentuloedellytyksen asettamisesta alaikäiselle perheenkokoajalle?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on asumisaikavaatimuksesta?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on alaikäisyyden määritelmästä?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on siitä, että kansantervedellinen syy ei enää jatkossa olisi perhesideperustaisen oleskeluluvan epäämisperuste?

-

Tähän voitte kirjoittaa muita näkemyksiänne ehdotettuja muutoksia ja niiden vaikutuksia koskien.

Vammaisfoorumi on 28 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 223 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä.

Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma edistää vammaisten ja pitkäaikaissairaiden maahanmuuttajien oikeuksia ja yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia suomalaisessa yhteiskunnassa. Vammaisjärjestöt antavat mielellään asiantuntemuksensa käyttöön myös vammaisia

maahanmuuttajia koskevissa asioissa. Vammaisuus koskettaa monia maahanmuuttajataustaisia, varsinkin pakolaistaustaisia ihmisiä, jotka tulevat Suomeen erilaisilta konfliktialueilta.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja haluamme kiinnittää huomiota erityisesti vammaisten henkilöiden näkökulmasta seuraaviin seikkoihin.

Esityksessä oli huomioitu vammaisten henkilöiden erityinen tilanne sekä perheenyhdistäjänä että maahantulijana, mutta vammaisvaikutusten arviointi on valitettavan puutteellinen. Huolta herättävät myös ulkomaalaislakiin tehtävät lukuisat, peräkkäiset muutokset ja niiden yhteisvaikutukset, joita ei riittävästi ole arvioitu.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että eri suojeluasemia eriytettäisiin siten, että toissijaista suojelua tai tilapäistä suojelua saaville perheenyhdistäminen tiukentuisi siten, että alaikäisenkin perheen kokoajan kohdalla edellytetään toimeentuloedellytyksen täyttymistä ja lähtökohtaisesti kahden vuoden asumisaikaa (114 a §). Toimeentuloedellytys tuntuu kohtuuttomalta huomioiden suomalaisen työelämän kyky ottaa vastaan uusia työntekijöitä. Sellainenkin henkilö, jolla ei ole ollut erityisiä työllistymisen haasteita tai tuen tarpeita lähtömaassaan, saattaa tänne asettuessaan tarvita erityisiä järjestely ja aikaa saadakseen toimeentulon järjestymään. Alaikäisen osalta vaatimus on mielestämme kohtuuton.

Esitetty kahden vuoden asumisaika heikentää kotoutumista merkittävästi. Huoli kaukana olevista perheenjäsenistä maassa, josta on joutunut itse lähtemään, ei vahvista kotoutumista – päinvastoin. Erityisesti lasten asuminen vanhempiensa kanssa edistää uuden kielen oppimista, kulttuurin tutustumista, kouluttautumista ja työllistymistä. Vaikka esityksessä on kirjattu poikkeuksia ehtoihin vammaisten ihmisten osalta, on maahan tulijoissa paljon ihmisiä, joilla on merkittäviä toimintakyvyn haasteita, vaikka heillä ei olisi diagnosoitua vammaa tai sairautta. Tämä olisi syytä huomioida asettaessa erilaisia vaatimuksia perheenyhdistämiselle. Ehdotamme myös, että esityksessä käytetyt määritelmät yhtenäistetään vastaamaan 1.1.2025 voimaan tulevaa vammaispalvelulakia.

Vammaisfoorumi ry

Veera Florica Rajala

puheenjohtaja

Anni Kyröläinen

pääsihteeri

p. 045 217 4936

anni.kyrolainen@vammaisfoorumi.fi

Lisätietoja:

Karoliina Mäki

kehittämispäällikkö

Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma

p. 050 3002 501

karoliina.maki@tukikeskushilma.fi

Ignatius Katri
Vammaisfoorumi ry